

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinivus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaqve omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Concio Prima. De memoria Gloriæ cœlestis. Memorare nouissima tua, & in
æternum non peccabis. Eccl. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

Nam cœperunt se excusare omnes propter vile lucellum, 4. Annon, Luc. 8. bonum fermen feminarat colonus: & quanta succreuit zizania? 5. Ita, Zach. 13. erunt in omni terra, dicit Dominus, partes due, dispergentur & deficient: & tertia pars relinquetur in ea.

Exempla paucorum saluatorū.

II. O si tertia salua foret! 1. Nam Luc. 2. Ecce hic positus est in ruinam multorum. Quot horum? 2. Id ex diluuiō æstima: Gen. 7. in quo tantum octo animæ saluæ factæ sunt. Quid si in secundo diluuiō aquarum multarum ad eum numerum forte non approximabunt? Nam si non propter electos abbreviarentur dies, non fieret salua omnis caro. 3. Ex Sodomitico incendio quot animæ seruatae? Gen. 19. Tres, Loth cum filiabus: nam quarta vxoris in via lapidescebat. 4. De vniuersis Ierichuntinis superuixit ereptus nemo præter vnam meretricem Raab cum cognatione sua. Ceterum nec lapis super lapidem permanisset in terræ solo maledicto. 5. Horresco memorans! Sexcenta Israelitarum milia ex Aegypto egressa sunt: ad terram promissionis anhelarunt omnes: at peruenierunt duo soli, Caleb & Iosue. O Iudicia Dei abyssus multa! Quam multi sunt vocati, quam pauci vero electi?

Orem tuendam.

III. Quis animus vobis, auditores? 1. Quis fuerat Apostolis, cū audirent, Mat. 26. Vnus vestrum me traditurus est. Nā quisque sibi metuebat. Et tu nescis homo, odio, an amore dignus sis. 2. Fac esse ciuitatem seditiosam, Rex denunciat vnum è cunctis fore viuum excoriandum, ac mille modis discriciandum, quis securus ager incolarum? At talis hic mundus est, rebellis Deo: ex quo non vnus, aut mille; sed multi peribunt, seruabuntur pauci. 3. Stet in armis exercitus, nunciatur intra horā fulmen cadens perditurum vnum è cunctis, qui metus erunt omnium? Nos in vitæ stamus militia, fulmen ruet, non Ito, sed Ite maledicti, & adhuc in bonis duce-

mus dies? Dicemus, pax, pax, cum non est pax impio? Quocirca memorare nouissima tua, &c.

Hebdomada quarta Aduentus.

DE GLORIA COELESTI Quarto Nouissimorum.

CONCIO PRIMA.

De memoria Gloriæ cœlestis.

Memorare nouissima tua, & in æternum non peccabis. Eccl. 7.

Exploratores terræ promissæ, Num. 13. vt fertilitatis specimen præbuisent; ita eius exarfit desiderio populus; vt omnem de repetenda Aegypto cogitationem damnarent, idola proiicerent, armisque etiam inuadere staret cunctis, aut certæ occumbere morti. Ipse cœlorum vobis exploratorem agam: vos animos capeffite, amores alienos damna- te; detestemini scelera & abiicite, ad anteriora vos extendite mecum, ad superum brauium persequendum.

Itaque:

- I. Quod admiranda sit Cœlestis gloria.
- II. De quantitate & valore eiusdem.
- III. Adumbratio quadam gloria cœlestis.
- IV. De vtilitate ex memoria eiusdem.

PARS I.

Quod admiranda sit cœlestis gloria.

Simonides Philosophus, ait Cic. 1. de Nat. Deor. & Verrinas. Strabo l. 6. Hiero- ne tyranno Syrac. sciscitante: Quid, qualisque Deus esset; diei postulauit vsuram ad cogitandum. Conuentus postridie, bidui spatium poposcit, dein tridui procrastinationem, & sic vsque pronunciauit amplius; nequedum tamen quicquā enunciauit, nisi istud: Quo considero diutius, hoc mihi res videtur obscurior. Rectius id de cœlesti gloria dixero.

Est in sermō-
tabili.

2. Sen-

Est admirabilis.
 2. Sentioque euenire mihi, quod duobus Cherubinis, Exod. 25. supra Propitiatorium. Qui quo latius alas in illius intuitu explicabant, hoc minus intelligebant, & magis obstupescabant. 3. Idem expertus S. Aug. serm. 37. de Sanctis ait: Effugit omnem sermonem, atque omnem sensum humanam mentis excedit decus illud & maiestas. Similia Greg. hom. 37.

Est absoluta.
 Certe D. Thom. p. 1. q. 25. negat Deum posse eam beatitudinem condere perfectiorem. Sicut nec Christi humanitatem, nec matrem Iesu Mariam. Qui vidit de illa testatur, 1. Corinth. 5. quod nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quae Deus preparauit diligentibus se. Multa mira, magna: hic attamen oculus solem videt duntaxat vnum, vnum audit sonum auris: sed nil, quod ad gloriam vel specie aspirare queat: adeo est omnia super. Hinc Isa. 64. A seculo non audierunt, oculus non vidit abs te, quae preparasti exspectantibus te.

Est incomprehensibilis.
 Aug. l. 24. Ciuic. Quod Deus preparauit diligentibus se, fide non capitur, spe non attingitur, caritate non apprehenditur, desideria & vota transgreditur. Acquiri potest, estimari non potest. Dauid quasi extaticus Psal. 30. Quam magna multitudo dulcedinis tuae, quam abscondisti timentibus te? Vere Psal. 86. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas Dei: sicut latantium omnium habitatio est in te. Quare haec memorare nouissima.

PARS II.

De Quantitate & valore Glorie caelestis.

Excitat curiosum.
 1. EA virtutis pulchritudo est, ait Cic. 1. Off. ut si oculis cerni posset, mirabiles sui amores excitaret. Mirabilior gloria caelestis, si pateret oculis. 1. Isaac primus Rebeckae aspectus, Genes. 24. animo deterfit omnem, quem ex morte genitricis conceperat, incertorem.

2. Iacob. Gen. 29. visa Rachaele leuem duxit bis septennem seruitutem, ut eam pro amore fallente crederet esse momentaneam. Ad caeli gloriam vero deficit omnis comparatio.

1. Paulus eam velut per rimulas introspexerat, iam vltima quaeque paratus erat perpetuante, quam a Dei charitate separari. 2. Corinth. 11. Enimvero, inquit Roman. 8. Existimo, quod non sunt condigna passiones huius temporis ad futuram gloriam, quae reuelabitur in nobis. 2. Quid? Ipse Modiperator gloriae, Gloria Patris IESVS, propositis sibi gaudis sustinuit crucem. Cuius tamen tormenta breui oblitus omnia, quaerit Quae? Luc. 24. Et nonne oportuit Christum pati, & sic intrare in gloriam?

II. Quod efficacissimum norat a peccatis reuocandi medium, id suis admo-
Reuocat a peccatis.
 uit Petrus in 1. c. 5. Seniores obsecro ego Con-
 senior, tanquam testis Christi passionum, & eiusdem, quae in futuro reuelanda est gloria confors, ut abstineatis vos a peccatis. 2. Idem usurpauit Ioannes, 2. cap. 3. Charissimi, nunc filii tui sumus, & nondum apparuit, quid erimus. Scimus, quoniam cum apparuerit, similes ei erimus: quoniam videbimus eum sicuti est. Quae igitur hic magna videntur, fumus & umbra sunt mera. Vnum hoc pro omnibus esse, Filios Dei esse. 3. Hinc ita Rom. 8. Quod si filii, ergo & heredes gloriae. 4. Inde Psalm. 15. Dominus pars hereditatis meae, & calicis mei; pars essentialis: nam praeter hanc gaudia isthinc innumera sunt alia.

III. S. Augustinus, ut scribit Epistol. ad *Est incom-*
 Cyrill. statuerat scripto exquirere ex S. *prehensibilis.*
 Hieron. quid de beatitudine sentiret: hic interim decedens apparet illis ac talia factur. Vide, si numerare potes stellas caeli, arenas & guttas maris. Id namque facilius est, quam gloria dicendo explicare. Est enim res tanta, quanta, nisi ipse vidissem, nunquam credidissem. Et tam longe abest ab eo, quod ego viuens cogitabam, ut omnino sit quippiam infinitum maius.

Ddddd 3 Euenit

Es admirabilis

Euenit omnino beatis, quale Regina Sabæ, visa gloria Salomonis. 3. Reg. 10. nec gloriam Dei capiunt, nec suam de ea stuporem. Vnde S. Ambr. in funebri Theodosii Imp. ait: *Iure pietatis ascitus in illam Ierusalem supernam, vbi nunc positus dicit: Pf. 47. Sicut audiuimus, ita & videmus in ciuitate Dei nostri.*

PARS III.

Adumbratio quedam gloriæ celestis.

Inuictiua in immores gloriæ.

Hoc vnum sat efficax fore iudicabat, ad peccatores conuertendos, Psalm.

4. *Vsquequo graui corde, vt quid diligitis vanitatem & queritis mendacium? Scitote, quoniam mirificauit Dominus Sanctum suum. 1. Sunt, quales exteri legati illi, quos Romæ videns Augustus gestare ac dissuauari melitæ os suos, quærebat ioco: num apud eos fœminæ liberos etiam eniterentur.*

2. Stupebant parentes excæcatam fascinationem Samsonis depereuntis Dalilam. Iudicum 14. *Nunquid non est mulier in filiabus fratrum tuorum, & in omni populo, qui tuis capere uxorem de Philistiim, qui circumcisi sunt? Ita Cœlites stupent ad stuporem hominum, vanitatis amantium peritura.*

3. Miranda Israelitarum vesania fuit, Num. 21. vescerunt manna omnifapido, & tamen ad ollas & allia suspirantium Aegypti. Execrabilis vero est etiã Christianorum fluxa hæc affectantium vecordia, & obliuio celestium.

Adumbratio gloriæ.

II. Hæc enim si dixeris complementum mirabilium omnium, mare deliciarum, diuitiarum arcem, aulam Trinitatis, &c. parum edixeris. 1. Exclamat August. serm. 37. de Sanctis. *Quid hac vita beatius, vbi non est metus, &c. nemo inuidet? &c. Vbi lux sine tenebris, &c. In soliloq. c. 35. Vbi decor nunquam pallefcit, nec amor tepescit, nec gaudium decrefcit, &c. 2. Quare Apocal. 2.*

Esto fidelis vsque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ. Numer. 2. Tim. 2. Nemo coronabitur, nisi qui legitime certauerit. Etenim arcam testamenti, Exod. 25. ambit corona & limbus aureus: ita gloriæ corona bona complectitur omnia. Vnde S. Hieron. in hoc Psalm. 64. Benedices coronæ anni benignitatis tuæ, ait, Quia Sanctos pramias, & temetipsum eorum agminibus coronabis. Circulû autem, & semper in se currentia anni tempora coronam vocatur.

Cum gemmis duodenis.

III. Est autem hæc tam pretiosa, quam gloriosa. Hinc, Psalm. 20. *Posuisti in capite tuo coronam de lapide pretioso: & hoc duodeno: Sanitatis, Abundantiæ, Voluptatis, Scientiæ, Gaudii, Pacis, Securitatis, Luminis, Diuitiarum, Gloriæ, Aeternitatis, Vitæ. O vita vitalis? August. in Manuali c. 7. reperitque recensita cû contrapositione quodque suo. Et I. Medit. c. 22. O patria quæta, cuius fines pax, termini aeternitas, hereditas delicia. Vbi nulla signantur tempora: sed omnia ad vnum diem reuocat a sunt, vbi nox & tenebra nulla.*

PARS IV.

De Vtilitate memoriæ celestis gloriæ.

I. **E**fficax remedium aduersus peccata. *Vtilis est. I. Ad causam peccati.* Et est gloriæ celestis memoria. Quis enim in eam esse volet impius partem, cuius æternum adscribi citius exoptat? Diceris mundo, carnique, quod Demosthenes meretriculæ, p. cupitis ab eo exigenti mille drachmas, aiebat: *Tanti penitere non emam.* Nam voluptatula vnica domine Carolæ pluris emitur: nimirum cæli pretio, quod perditur. Quo circa quotiescunque, ait Hier. Epist. ad Eustochium, *te vnica sæculi delectat ambitio: ad paradysum mente transgredere: Esse incipe, quod futura es, & tunc poteris dicere: Aquæ multa non potuerunt extinguere charitatem, nec Flamma obruent eam.*

1. Huius erat remedii vsus Dauidi, *Exemplum Pf.*

Pf. 16. Propter verbalaborum tuorum ego custodiui vias duras. Item Pl. 118. Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas propter retributionem. 2. Propter hanc S. Serapion se nudauit omnibus, manuque gerens Bibliorum Codicem solum nudus per agros obibat: ac sciscitantibus, quis eum spoliasset, aiebat: Hoc monstrans Biblia. 3. Ita S. Hieronymus Eustochio: Egredere queso paulisper de carcere, & presentis laboris tibi ante oculos pinge mercedem, quam nec oculus vidit, &c.

2. *Prælis ad patientiam in naueris.* II. Hæc vero cogitatio non contemptum mundi solum affert: sed dulces quoque acerbitates reddit. 1. Ita Aug. in Manuali. O anima si quotidie oporteret nos tormenta perferre, si ipsam gehennam longo tempore tolerare, ut Christum in gloria videre possimus, nonne dignum esset pati omne? 2. Hoc Deus excitabat Abrahamum, Gen. 12. Leua oculos tuos in directum & c. omnem terram circum, quam conspicis tibi dabo & semini tuo. Et hoc temporale duntaxat erat. 3. Pastori Dauidi Saul percussit Goliath, 1. Reg. 17. filiam promittebat: at Deus gloriam suam nobis, si quis legitime certauerit: faxa vibrans orationum, & pedum crucis. 4. Certe Moysen omnia perituisse, testis est Apost. ad Hebr. 11. quod aspiciebat in retributionem. Aspectus idem nobis ad idem erit tanto efficacior, quo proprior. Nã is à lōge, pspiciebat. 5. Stephanus proxime inspiciens vitam, iam morti insultabat, Act. 7. Video clamat, celos apertos, & Iesum stantem à dexteris virtutis Dei. Ibi Euseb. Emis. Incunctanter offert sanguinem suum, qui præ oculis habet Regem suum, simul & brauium. O vim inexplicabilem! 6. Dominus discipulis proponebat cruce, persecutiones, &c. sed addebat, Mat. 5. Gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in celis.

ad caele. II. Hanc igitur spectate, quoniam Deus
stia. p. vt Ouid, in Metam. canit.

Os homini sublime dedit, celumque tueri:
Pluraque cum spectent animalia cætera terram.

Standa natus homo est.

1. Hinc philosophi hominem dixere arborem inuersam; cuius radix cælum spectaret: quod inde trahere eam omnia oporteat. 2. Ita Philo quoque Iudæus: Ceterarum plantarum capita defixit in terra: soli homini caput sublime dedit; ut alimentum ac celitus incorruptibilia querat. Huc igitur te cura vertat, quo natura. Huc cogitatio tendat, quo caput spectat. 3. Spretor opii Anaxagoras, ut feliciter philosopharetur, scitanti cur natus videretur, ait: vt cælum contempler. Idem alteri, cur patriæ curam non gereret, digito in cælum intento, ait: Hanc curo. Ab hisce nos ethnicis vincimur?

Quia cælum patria est.

Daniel c. 6. in Babylone apertis fenestris templum versus spectare & orare sueuic nixus humi: nempe cælum contueri volupe erat. Magis captiua hic anima est in corpore: aperi intellectu, prospice cælos; despice terras, despice mundum; & sic adiunctis manibus Deum inuocari ora, & ad labora. Nec vna animæ fenestra est; sunt ei, quot sensus, quot res creatæ, quot voces Dei, & c. Cunctis in Babylone captis Iudæis vnum erat votum patria. P sal. 136. Super flumina Babylonis illic sedimus, & fleuimus, dum recordaremur tui Sion. Et nos hoc minus fecerimus; quibus captiuitas acerbior, & patria est beatior? Memorare igitur nouissima, &c.

Imprimis
quia inde
exules sumus.

CONCIO SECVNDA

De situ, & voluptate cæli.

Apocal. 21. Veni, & ostendam tibi Sponsam uxorem Agni. Et sustulit me in spiritu in montem magnum & altum, & ostendit mihi ciuitatem sanctam Ierusalem, descendentem de cælo, habentem claritatem Dei. Et lumen eius simile lapidi lapidi, sicut crystallum. Et habebat murum